

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W RADOMIU**

**KRYTERIA OCENIANIA
I WYMAGANIA EDUKACYJNE Z FILOZOFII
ZAKRES PODSTAWOWY**

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

Spis treści

I. Podstawa prawna	2
II. Prawa i obowiązki ucznia	2
A. Prawa Ucznia	2
B. Obowiązki Ucznia	2
III. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych	3
A. Zasady sprawdzania i oceniania prac pisemnych	3
2. Kartkówki.....	4
3. Pisemne prace domowe:.....	4
4. Wypracowania domowe	4
B. Zasady oceniania wypowiedzi ustnych.....	5
D. Wagi przypisywane poszczególnym formom aktywności	5
IV. Kryteria oceniania i wymagania edukacyjne na poszczególne oceny	7
V. Uwagi końcowe	13

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

I. Podstawa prawna

1. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U.2018.1457 ze zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U.2018.467 ze zmianami).
3. Autorski program nauczania filozofii dla klas pierwszych zakres podstawowy.

II. Prawa i obowiązki ucznia

A. Prawa Ucznia

1. Uczniowie znają zasady oceniania z przedmiotu filozofia z którymi zostają zapoznani na pierwszej lekcji roku szkolnego, a o ewentualnych zmianach są poinformowani natychmiast po ich wprowadzeniu.
2. Uczeń w ciągu semestru ma prawo zgłosić dwa nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych bez podania przyczyny. Nieprzygotowanie zwalnia z odpowiedzi ustnej, obowiązku przedłożenia zeszytu lub pracy domowej oraz z pisania niezapowiedzianej kartkówki. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia z zapowiedzianych prac kontrolnych i sprawdzianów.
3. Nauczyciel respektuje tak zwany „szczęśliwy numer”, który nie zwalnia z zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów i kartkówek, a w wyjątkowych sytuacjach (np. długa choroba, zdarzenie losowe, itp.) Nauczyciel może (ale nie musi) uwzględnić dodatkowe nieprzygotowania.
4. Oceny efektów pracy są jawne dla ucznia.
5. Uczeń ma prawo poprawy oceny w ciągu dwóch tygodni, po uprzednim zgłoszeniu tego faktu nauczycielowi. Po tym terminie traci takie prawo.
6. Uczniowie mają prawo do zgłaszania nauczycielowi własnych uwag i zastrzeżeń dotyczących sposobu oceniania efektów ich pracy.

B. Obowiązki Ucznia

1. Posiadanie zeszytu przedmiotowego i systematyczne prowadzenie notatek.
2. Systematyczne przygotowywanie się do zajęć.
3. Pisanie prac klasowych w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

4. Uczeń jest zobowiązany do przestrzegania regulaminów sali lekcyjnej w której odbywają się zajęcia oraz przepisów BHP.
5. Uczeń w ciągu dwóch tygodni po powrocie do szkoły ma obowiązek zaliczyć sprawdzian, na którym był nieobecny.

III. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych

A. Zasady sprawdzania i oceniania prac pisemnych

1. Pisemne prace klasowe

- Zasady planowania, sprawdzania i oceniania zgodnie są z §44 ust. 1 Statutu I LO.
- Prace klasowe zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- Uczeń, który z pracy klasowej otrzymał ocenę niedostateczną ma prawo ją poprawić w terminie dwóch tygodni od otrzymania oceny niedostatecznej. Dokładny termin Nauczyciel ustala z Uczniem. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawianie także oceny pozytywnej.
- Uczeń, który z ważnych, usprawiedliwionych powodów (choroba, zdarzenie losowe) nie pisał pracy klasowej, ma obowiązek to uczynić w terminie dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły. Dokładny termin i formę zaliczenia sprawdzianu Uczeń ustala z Nauczycielem.
- Uczeń, którego dłuższa, usprawiedliwiona nieobecność w szkole była spowodowana np. pobytem w szpitalu pisze prace klasowe po uprzednim opanowaniu materiału. Dokładny termin sprawdzianu ustala z Nauczycielem.
- Jeśli nieobecność Ucznia na pracy klasowej nie była usprawiedliwiona, to Uczeń może pisać prace klasową lub zostać odpytanym z zakresu danego materiału zaraz po powrocie do szkoły.
- Jeśli z poprawy pracy klasowej Uczeń otrzymał ocenę niedostateczną, to również ta ocena jest wstawiana do dziennika.

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

Dla prac pisemnych z punktowanymi odpowiedziami obowiązują następujące kryteria procentowe:

Progi procentowe	Ocena
0 %– 39 %	niedostateczny
40 % - 55 %	dopuszczający
56 % - 70 %	dostateczny
71 % - 90 %	dobry
91 % - 96 %	bardzo dobry
97 % - 100 %	celujący

2. Kartkówki

- Zasady planowania, sprawdzania i oceniania zgodnie są z §44 ust. 2 Statutu I LO.

3. Pisemne prace domowe:

Formy:

- wykonywanie ćwiczeń;
- analiza materiałów źródłowych, statystycznych, publicystycznych, ikonograficznych;
- Nauczyciel sprawdza merytoryczność pracy, poprawność językową i estetykę pracy oraz systematyczność odrabiania zalecanych prac.

4. Wypracowania domowe

- Nauczyciel ocenia zgodność pracy z tematem, trójdzielność pracy, związki przyczynowo - skutkowe, analizę i ocenę przedstawionych wydarzeń, procesów i zjawisk oraz dobór materiału źródłowego.
- Przy ocenie prac domowych istotnym kryterium jest jej staranność, samodzielność, forma i zawartość.
- Nieodrobienie pracy domowej, brak zeszytu przedmiotowego lub notatki z lekcji jest podstawą do ustalenia bieżącej oceny niedostatecznej z przedmiotu.

Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia sprawdzianów najpóźniej po dwóch tygodniach od napisania pracy. Uczniowie (oraz zainteresowani rodzice) mają prawo do wglądu w pisemne prace kontrolne.

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

B. Zasady oceniania wypowiedzi ustnych

1. Odpowiedź ustna, wypowiedź argumentacyjna – z materiału obejmującego ostatnio realizowane tematy.

Nauczyciel ocenia merytoryczną ocenę wypowiedzi, płynność, zasób słownictwa i terminologii oraz rzeczowy dobór argumentów i ocenę omawianych zagadnień.

2. Interpretacja tekstu źródłowego, statystycznego, ikonograficznego, publicystycznego

Nauczyciel ocenia umiejętności interpretacji tekstów, oceny wydarzeń, zjawisk i postaci.

3. Referat, prezentacja

Nauczyciel ocenia merytoryczną i graficzną formę pracy, umiejętność doboru, selekcji i analizy materiału źródłowego, umiejętności korzystania z różnorodnych źródeł informacji i posługiwania się technologią informacyjną. Zwraca uwagę na sposób przekazania wiedzy.

4. Dyskusja, debata

Nauczyciel ocenia sposób doboru argumentów i ich uzasadnienie, kulturę wypowiedzi, umiejętność słuchania, poprawność językową i umiejętność pracy w zespole.

C. Ocenianie innych form jakości i efektów pracy Ucznia

- Nauczyciel we wszystkich formach oceniania bierze pod uwagę możliwości edukacyjne ucznia, jego zaangażowanie, wytrwałość, systematyczność i pracowitość i aktywność na zajęciach.
- Na ocenę Ucznia ma wpływ udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, uczestnictwo w uroczystościach, wydarzeniach o charakterze patriotyczno-historycznym, społecznym i kulturalno-edukacyjnym.

D. Wagi przypisywane poszczególnym formom aktywności

1. Poszczególnym formom aktywności przypisywane są następujące wagi:

Forma aktywności	Waga
Praca klasowa	3
Odpowiedź ustna	2

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

Kartkówka	2
Praca projektowa	2
Udział w wydarzeniach kulturalnych	2
Referat, prezentacja	1
Praca w grupach,	1
Pisemna praca domowa	1
Aktywność	1

2. Średnia ważona:

Podstawą do wystawiania oceny na koniec semestralnej i rocznej będzie średnia ważona (SW) otrzymanych w ciągu semestru ocen (o), którym przyporządkowano wagi(w), obliczona według wzoru:

$$SW = \frac{\sum O_i W_i}{\sum W_i}$$

3. Przykład liczenia średniej ważonej:

Uczeń otrzymał następujące oceny 5 (praca domowa), 4 (praca domowa), 4 (aktywność), 2 (kartkówka).

Oceny: 5,4,4 mają wagę 1 zaś ocena 2 wagę 2.

Liczenie średniej ważonej: sumę iloczynów ocen i ich wag $5 \times 1 + 4 \times 1 + 4 \times 1 + 2 \times 2$ dzielimy przez sumę wag $1 + 1 + 1 + 2 = 5$: $5 = 3,40$

Uczeń otrzyma ocenę: dostateczny

4. Zależność oceny semestralnej i rocznej od średniej ważonej pokazuje tabela

Średnia ważona	Ocena semestralna/roczna
$sw < 1,75$	1
$1,75 \leq sw < 2,75$	2
$2,75 \leq sw < 3,75$	3
$3,75 \leq sw < 4,75$	4
$4,75 \leq sw < 5,50$	5
$5,51 \leq sw$	6

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

Uwaga: Do oceny z „+” dodaje się 0,5, a od oceny z „-” odejmuje się 0,25.

- Przy wystawieniu oceny rocznej i brana jest pod uwagę średnia ważona uzyskana ze wszystkich ocen cząstkowych z I i II semestru.
- Uczeń może otrzymać ocenę pozytywną na koniec roku, jeśli z drugiego semestru uzyskał średnią ważoną, co najmniej 1,75.
- Uczniowi, który na pierwszy semestr otrzymał ocenę niedostateczną i go zaliczył, przyjmuje się średnią ważoną 1,75 za ten semestr.
- Nauczyciel w przypadkach problemowych może wziąć pod uwagę zaistniałe szczególne okoliczności i mogą one mieć wpływ na rodzaj wystawionej oceny.

IV. Kryteria oceniania i wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I Pojęcie filozofii					
1. Czym jest filozofia?	- wyjaśnia znaczenie nazwy „filozofia”	- wyjaśnia znaczenie nazwy „filozofia” - wymienia epoki rozwoju filozofii	- wyjaśnia znaczenie nazwy „filozofia” - wymienia epoki rozwoju filozofii - przedstawia i charakteryzuje poszczególne okresy filozofii starożytnej - słucha innych, prezentuje własne poglądy	- wymienia epoki rozwoju filozofii i charakteryzuje dominującą w nich problematykę filozoficzną - bierze udział w dyskusji na temat znaczenia filozofii w życiu człowieka	- wymienia i opisuje definicje filozofii od starożytności do czasów współczesnych - proponuje własne wyjaśnienie zagadnienia bezinteresowności poznania - wchodzi w polemikę, prezentuje własne poglądy
2. Pytania filozoficzne	- wymienia zjawiska które budzą ciekawość, zdziwienie, zdumienie	- wymienia zjawiska które budzą ciekawość, zdziwienie, zdumienie - odróżnia pytania filozoficzne od innych rodzajów pytań	- wymienia zjawiska które budzą ciekawość, zdziwienie, zdumienie - odróżnia pytania filozoficzne od innych rodzajów pytań - wymienia podstawowe pytania w filozofii	- odróżnia pytania filozoficzne od innych rodzajów pytań - wymienia podstawowe pytania w filozofii - zna i dostrzega ważność i znaczenie pytań filozoficznych - słucha innych, zabiera głos w dyskusji	- samodzielnie formułuje pytania filozoficzne - zabiera głos w dyskusji, wchodzi w polemikę, prezentuje własne poglądy

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

3. Filozofia jako nauka.	- wyjaśnia czym jest nauka	- wyjaśnia czym jest nauka - wymienia i omawia podział filozofii Arystotelesa	- wyjaśnia czym jest nauka - wymienia i omawia podział filozofii Arystotelesa - wymienia podstawowe dyscypliny filozoficzne	- wyjaśnia czym jest nauka - wymienia i omawia podział filozofii Arystotelesa - wymienia i charakteryzuje wybrane dyscypliny filozoficzne	- wymienia i przedstawia problematykę dyscyplin filozoficznych - podejmuje dyskusję na temat wybranych problemów z zakresu filozofii
4. Rodzaje myślenia	- wyjaśnia pojęcia: światopogląd myślenie potoczne, ideologia, myślenie mityczne, myślenie filozoficzne	- wyjaśnia pojęcia: światopogląd myślenie potoczne, ideologia, myślenie mityczne, myślenie filozoficzne - przedstawia charakterystykę myślenia filozoficznego - rozważa własny światopogląd	- poprawnie posługuje się pojęciami: ideologia i światopogląd - przedstawia relację między filozofią a światopoglądem i ideologią - rozumie i potrafi objaśnić charakterystykę myślenia filozoficznego - słucha innych i sam bierze udział w dyskusji - formułuje własne sądy	- poprawnie posługuje się pojęciami: ideologia i światopogląd - przedstawia relację między filozofią a światopoglądem i ideologią - przedstawia charakterystykę myślenia filozoficznego - dokonuje analizy własnego światopoglądu - słucha innych, odnosi się do ich sądów, potrafi dobrać argumenty polemiczne	- przedstawia charakterystykę myślenia filozoficznego - dokonuje analizy własnego światopoglądu i konfrontuje go z poglądami innych - słucha innych, odnosi się do ich sądów, potrafi dobrać argumenty polemiczne i proponuje własne koncepcje
5. Znaczenie filozofii w kulturze.	- definiuje pojęcie kultury - słucha wypowiedzi innych w czasie dyskusji, sporadycznie zabiera głos	- odróżnia problem filozoficzny od problemu religijnego lub naukowego - słucha wypowiedzi innych, sporadycznie zabiera głos, prezentując własne poglądy	- dostrzega relacje między filozofią, religią, nauką i sztuką - zabiera głos w dyskusji, słucha innych i reaguje na wypowiedzi innych osób, prezentuje własne poglądy	- definiuje pojęcie kultury - charakteryzuje relacje i zależności między filozofią, religią, nauką i sztuką - dostrzega kulturotwórczą rolę filozofii - wskazuje przykłady osiągnięć kultury, w których dostrzega problematykę filozoficzną - podejmuje problemy w trakcie dyskusji, - słucha innych wypowiedzi,	- uzasadnia kulturotwórczą rolę filozofii - wskazuje przykłady osiągnięć kultury, w których dostrzega problematykę filozoficzną, - samodzielnie stawia problemy do dyskusji, w trakcie słucha - wchodzi w celną polemikę, prezentując własne poglądy

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

6. Prawda jako podstawowa kategoria filozofii	- wymienia podstawowe koncepcje prawdy:	- wymienia podstawowe koncepcje prawdy: - dostrzega ważność znaczenia prawdy w życiu człowieka	- definiuje i rozumie podstawowe koncepcje prawdy: klasyczną, ewidencjonistyczną, koherencyjną, pragmatyczną, aklamacyjną - przytacza krytykę poznanych koncepcji	- definiuje i objaśnia podstawowe koncepcje prawdy: klasyczną, ewidencjonistyczną, koherencyjną, pragmatyczną, aklamacyjną - rekonstruuje i porównuje główne stanowiska dotyczące sporu o prawdę i ich krytykę - dostrzega ważność znaczenia prawdy w aspekcie egzystencjalnym, aksjologicznym i naukowym	- definiuje i objaśnia podstawowe koncepcje prawdy: klasyczną, ewidencjonistyczną, koherencyjną, pragmatyczną, aklamacyjną - rekonstruuje i porównuje główne stanowiska dotyczące sporu o prawdę i ich krytykę - analizuje znaczenie prawdy w aspekcie egzystencjalnym, aksjologicznym i naukowym, odwołując się swobodnie do wybranych przykładów
II. Sztuka dyskusowania					
1. Czy słowa coś znaczą? Elementy logicznej analizy wypowiedzi	- opisuje funkcje wypowiedzi - wyjaśnia terminy: <i>zdanie w sensie logicznym, sugestia, truizm, wypowiedź mętna</i>	- charakteryzuje przyczyny niejasności wypowiedzi - wyjaśnia podział na zdania syntetyczne i analityczne	- podaje przykłady wypowiedzi zawierających sugestie i krytycznie je analizuje	podaje przykłady inne niż omówione w podręczniku lub na lekcji - przekształca wypowiedzi mętne w zdania w sensie logicznym	- podaje własne przykłady zdań analitycznych i syntetycznych (zarówno prawdziwych, jak i fałszywych) - tworzy przykłady zadań zawierających paradoksy
2. Co jest czym? Definiowanie	- odróżnia definicje sprawozdawcze i projektujące -charakteryzuje budowę definicji klasycznej	- wymienia błędy definicji sprawozdawczych	- opisuje filozoficzną i praktyczną wartość definiowania	- charakteryzuje problemy związane z formułowaniem definicji realnych - podaje własne przykłady poszczególnych typów błędów w definiowaniu	- nazywa i koryguje błędy zawarte w definicjach - świadomie tworzy definicje zawierające błędy i poddaje je dyskusji
3. Jak wyrazić i uzasadnić swoje przekonania? Argumentacja i dyskusja jako narzędzia filozoficzne	- wymienia i omawia podane w podręczniku rodzaje argumentacji - podaje cechy dobrej dyskusji	- charakteryzuje warunki akceptowalności omówionych argumentacji	- dokonuje krytyki argumentacji nieracjonalnej i nieuczciwej	- podaje inne niż omówione w podręczniku lub na lekcji rodzaje argumentacji, zarówno uczciwej, jak i nieuczciwej - podaje przykłady wypowiedzi, które mogą zostać ocenione jako argumenty poprawne lub niepoprawne	- uczestniczy w dyskusji merytorycznej - proponuje zagadnienia do dyskusji

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

III. Pierwsze pytania filozoficzne					
6. Czy światem rządzą zasady? <i>Arché</i> i początki filozofii	- wyjaśnia określenie „filozofowie przyrody”	- omawia koncepcje <i>arché</i> u filozofów jońskich i Pitagorasa	- wskazuje społeczny, kulturowy i geograficzny kontekst kształtowania się pierwszych koncepcji filozoficznych - podaje różne rozumienia wyrazów „natura” i „przyroda”	- podaje argumenty na rzecz własnego rozumienia <i>arché</i>	- bierze udział w dyskusji na temat zasadności poszukiwania <i>arché</i>
7. Lepsza jest zmienność czy stałość? Heraklit kontra Parmenides	- objaśnia koncepcje <i>arché</i> w filozofii Heraklita i Parmenidesa	- wskazuje na cechy bytu i niebytu w koncepcji Parmenidesa - zestawia koncepcję procesualizmu Whiteheada z koncepcją wariabilizmu Heraklita	- przytacza metodę redukcji do absurdu i omawia „paradoks strzały” wskazuje na wątki myśli Heraklita i Parmenidesa w filozofii Empedoklesa	- przytacza przykłady zastosowania koncepcji wariabilizmu i statyzmu w myśleniu codziennym	- tworzy wypowiedź będącą apologią koncepcji wariabilizmu lub statyzmu - bierze udział w dyskusji na temat przewagi jednego ze źródeł poznania: doświadczenia lub rozumu
IV. Pierwsze spory filozoficzne					
8. Świat składa się z atomów. Grecy i początki nauki	- wymienia elementy koncepcji atomizmu u Demokryta	- omawia różnice w pojmowaniu bytu przez Leucypa i eleatów	- odtwarza losy koncepcji atomistycznej w filozofii i nauce - wskazuje cechy metody empirycznej	- porównuje rozumienie atomu u Demokryta, w nauce nowożytnej i współczesnej	- rozważa kwestię wolności woli w świecie zdeterminowanym przez atomy
V. Rzeczywistość					
9. Czy można poznać świat? Metoda Sokratesa i idealizm Platona	- rozróżnia określenia: <i>wiedza subiektywna</i> i <i>wiedza obiektywna</i> - określa cechy metody majeutycznej	- przedstawia platońską krytykę postrzegania zmysłowego - wyjaśnia platońskie rozróżnienie na świat idei i świat rzeczy	- charakteryzuje proces anamnezy jako podstawę platońskiej teorii poznania	- rekonstruuje polityczne przemiany w Atenach w V/IV w. p.n.e. jako tło dla filozofii Platona - wykazuje przekształcenia platońskiej teorii poznania względem filozofii Sokratesa	- przeprowadza rozmowę na dowolny temat za pomocą metody majeutycznej
10. Jak poznawać świat różnorodnych rzeczy? Realizm metafizyczny Arystotelesa	- opisuje koncepcję realizmu metafizycznego	- omawia arystotelesowską krytykę teorii idei - wskazuje na Arystotelesa jako na myśliciela łączącego wiedzę filozoficzną i naukową	- charakteryzuje dualizm jako koncepcję filozoficzną - wymienia rodzaje przyczyn i określa koncepcję celowości natury	- wskazuje różnice między myślą Platona a Arystotelesa w kwestii teorii wiedzy i metafizyki - uzasadnia występowanie różnych dualizmów w systemie Arystotelesa	- podaje argumenty przeciw koncepcji celowości natury - omawia rodzaje przyczyn na przykładach innych niż omawiane w podręczniku i na lekcji

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

11. Ile waży wiedza? Filozofia a nauka nowożytna	charakteryzuje materializm jako pogląd ontologiczny na tle innych koncepcji	- rekonstruuje przemiany pojęcia materii w filozofii i nauce nowożytnej - opisuje założenia i problemy materializmu mechanistycznego i naturalistycznego	- wymienia postulaty empiryzmu i opisuje koncepcję idoli Bacona - wskazuje na różnice między dedukcją a indukcją w dochodzeniu do wiedzy	- wyjaśnia różnice między organiczną a mechaniczną wizją świata i społeczeństwa - omawia baconowskie typy idoli i podaje współczesne egzemplifikacje	- tworzy wypowiedź na temat skutków stosowania metody naukowej w różnych dziedzinach życia - podaje inne niż omówione w podręczniku i na lekcji przykłady rozumowania dedukcyjnego i indukcyjnego
12. Czy filozofia to tylko przypisy do Platona? Idealizm platoński w późniejszych epokach	charakteryzuje idealizm jako system filozoficzny	- rekonstruuje racjonalistyczne wątki w filozofii Kartezjusza	- omawia napięcie między wątpliwością a poszukiwaniem pewności w koncepcji Kartezjusza - wyjaśnia stwierdzenie Berkeleya „Istnieć to być postrzeganym” na tle jego poglądów - przedstawia koncepcję rozwoju Ducha Absolutnego u Hegla i jego fazy	- dokonuje syntezy rozwoju idealizmu w filozofii nowożytnej - samodzielnie interpretuje stwierdzenie Berkeleya „Istnieć to być postrzeganym” w odniesieniu do wybranych przemian kultury współczesnej	- tworzy wypowiedź na temat przemian wybranego elementu życia społecznego, które odnoszą się do faz rozwoju Ducha Absolutnego
13. Czy w ogóle możemy coś wiedzieć? Sceptycyzm, czyli o wątpleniu	- określa tło powstania filozofii sceptycznej - zestawia poglądy sceptyków oraz Platona i Arystotelesa na naturę poznania	- charakteryzuje „postawę sceptyczną” Pyrrona i Sekstusa Empiryka oraz porównuje ją ze sceptycyzmem Montaigne’a	- przedstawia sceptyczną krytykę wnioskowania logicznego	- samodzielnie podaje przykłady krytycznych sądów na temat możliwości poznania zmysłowego, empirycznego i racjonalnego - wskazuje na związek sceptycznej teorii poznania i etyki	- tworzy wypowiedź porównującą sceptycyzm Kartezjusza i Montaigne’a
VI. Filozofia życia - etyka					
14. Wiedza o człowieku. Zwrot etyczny w filozofii starożytnej	- opisuje podział duszy w filozofii platońskiej	- charakteryzuje koncepcje intelektualizmu etycznego Sokratesa i jego przemiany u Platona	- omawia znaczenie sokratejskich haseł „poznaj samego siebie” oraz „wiem, że nic nie wiem” na tle wiedzy uzyskanej z tekstu źródłowego szczególnie filozofii jońskiej i sceptycyzmu	- podaje inne niż omówione w podręczniku i na lekcji przykłady absolutyzmu moralnego - formułuje wypowiedź o znaczeniu obrazu śmierci Sokratesa dla filozofii platońskiej	- samodzielnie tworzy wypowiedź na temat „Dlaczego ludzie czynią zło?”

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

15. Gdzie znajduje się złoty środek? Szczęśliwe życie według Arystotelesa	- wyjaśnia koncepcję eudajmonizmu	- opisuje warunki cnotliwego życia w koncepcji Arystotelesa i wymienia rodzaje cnot	- przedstawia zasadę „złotego środka” jako podstawę cnot etycznych - podaje przykłady użycia wyrazów „szczęście” i „dobro” zaczerpnięte ze współczesnego życia społecznego	- analizuje różnicę w pojmowaniu dobra przez Platona i Arystotelesa	- uzasadnia, dlaczego tylko działania dobrowolne są podstawą do formułowania ocen etycznych
16. Przyjemność czy spokój? Filozofia życia według epikurejczyków i stoików	charakteryzuje etykę hedonistyczną na tle koncepcji filozoficznych Epikura	- wymienia rodzaje lęków – przeszkód na drodze do szczęścia - wskazuje następców etyki epikurejskiej i stoickiej	- omawia stoicką koncepcję szczęścia i zestawia ją z koncepcją epikurejską - przedstawia warunki apatii jako stanu duchowej równowagi	- podaje możliwe negatywne konsekwencje stanu apatii w rozumieniu stoików	- tworzy wypowiedź na temat relacji między spokojem a szczęściem - inicjuje dyskusję na temat sensu cierpienia
VII. W świecie wartości - aksjologia					
17. Co to znaczy, że coś ma wartość? Wprowadzenie do aksjologii	- omawia zakres aksjologii jako działu filozofii - wymienia sposoby istnienia wartości	- przedstawia ogólną definicję wartości i podział na wartości pozytywne i negatywne oraz wartości deklarowane i realizowane	- przytacza poglądy Schelera i Ingardena na hierarchię wartości - omawia poglądy na temat celowości wartości	- podaje przykłady hierarchii wartości, które funkcjonują w jego otoczeniu lub w społeczeństwie - przytacza sposoby rozumienia wyrażenia „wartość” z dziedziny wiedzy innych niż filozofia	- tworzy wypowiedź, w której argumentuje za relatywizmem lub absolutyzmem aksjologicznym
18. Co możemy wiedzieć o bogach? Filozofia a religia	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dogmat, antropomorfizm, panteizm, ateizm, deizm</i>	- przytacza argumenty za istnieniem Boga według Tomasza z Akwinu	- objaśnia poglądy na naturę Boga w koncepcjach Kartezjusza, Berkeleya i Kanta - opisuje relacje między politeizmem, monoteizmem oraz panteizmem	- przedstawia różnorodność związków między religią a filozofią - dokonuje próby krytyki argumentów na istnienie Boga przedstawionych przez Tomasza z Akwinu	- bierze udział w dyskusji na temat znaczenia religii w życiu człowieka
19. Czy piękno jest w oku patrzącego? Narodziny estetyki	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>estetyka, kalokagatia</i> - omawia koncepcję piękna według Platona i Plotyna	- przedstawia argumenty na rzecz koncepcji piękna obiektywnego - przedstawia argumenty na rzecz koncepcji piękna subiektywnego	- wskazuje na teorię estetyczną Kanta jako sposób pogodzenia koncepcji piękna subiektywnego i obiektywnego	- określa rolę myślenia matematycznego w koncepcji piękna obiektywnego - podaje przykłady dzieł artystycznych, które zrywają z Wielką Teorią Piękna i podkreślają rolę indywidualnego geniuszu artysty	- formułuje i uzasadnia swoje stanowisko w sporze między pięknem obiektywnym a subiektywnym

KRYTERIA OCENIANIA I WYMAGANIA EDUKACYJNE

NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z FILOZOFII

20. Czy to jest sztuka? Pojęcie sztuki na przestrzeni wieków	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sztuka maniczna, sztuki wyzwolone, sztuki mechaniczne, sztuki piękne, katharsis, mimesis, performance, happening, sztuka abstrakcyjna</i>	- wymienia platońskie zarzuty wobec sztuki - rekonstruuje koncepcję sztuki w filozofii Arystotelesa	- omawia dylematy filozoficzne związane z umiejscowieniem poezji wśród innych sztuk - podaje argumenty myślicieli nowożytnych na rzecz zaliczenia dzieła artysty w ramy sztuki	- argumentuje na rzecz wybranej przez siebie koncepcji sztuki - podaje i analizuje inne niż zawarte w podręczniku przykłady dzieł, które mogą reprezentować omówione koncepcje sztuki	- bierze udział w dyskusji na temat dzieł, dzięki którym współczesny człowiek przeżywa <i>katharsis</i>
--	---	--	---	--	---

V. Uwagi końcowe

- Powyższy dokument powstał między innymi w oparciu o Rozdział 9 Statutu I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Radomiu
- Wymagania edukacyjne są zgodne z podstawą programową.
- Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania z filozofii obejmuje zakres podstawowy.
- Autor dokumentu:

Wojciech Nowak _____